

Zanim nastąpiła epoka Photoshopa. Wymazani z przeszłości

Łukasz Migniewicz

Wprowadzenie dla nauczyciela

Scenariusz jest przeznaczony do realizacji w ostatniej klasie szkoły podstawowej i w szkołach średnich (od 14 lat). Poruszona w nim tematyka umożliwi wykorzystanie go na zajęciach interdyscyplinarnych z zakresu historii, kultury, języka ojczystego, edukacji medialnej oraz nauk społecznych.

Materiał został podzielony na trzy części: właściwy scenariusz, zestaw materiałów źródłowych oraz kartę pracy zawierającą zadania do pracy na lekcji, w grupie lub samodzielnie. Poszczególne elementy scenariusza można modyfikować w celu dostosowania ich do odbiorców.

Instrukcja

W skład scenariusza wchodzi siedem materiałów źródłowych oraz karta pracy z ćwiczeniami. Zaproponowany układ zajęć może podlegać modyfikacjom, podobnie jak wykorzystanie źródeł i ćwiczeń. W trakcie zajęć przydatny będzie dostęp do Internetu oraz umożliwienie uczniom korzystania z urządzeń telekomunikacyjnych z dostępem do sieci (smartfon, tablet itp.).

Cele operacyjne

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie pojęć: wielki terror (wielka czystka), rewolucja październikowa, NKWD,
- charakteryzuje działania propagandowe w ZSRR związane z retuszowaniem zdjęć i pisaniem historii na nowo,

- potrafi zdefiniować przydatność różnorodnych źródeł (esejów naukowych, artykułów prasowych i zdjęć) do analizy zagadnienia fałszowania historii, zwłaszcza w kontekście nowopowstałych metod manipulacji – przerabiania fotografii,
- analizuje teksty źródłowe i zdjęcia, wskazując związki przyczynowo-skutkowe między nimi a wydarzeniami historycznymi,
- tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną.

Metody nauczania

- rozmowa nauczająca,
- praca w grupach,
- burza mózgów,
- analiza materiałów źródłowych, tekstów oraz ilustracji,
- metoda Phillips 66¹,
- metaplan²,
- praca samodzielna z zestawem ćwiczeń

Środki dydaktyczne

- zestawy ćwiczeń i materiałów źródłowych dostępnych na platformie [Hi-story lessons](#),
- tablica/flipcharty, pisak/kreda,
- duże arkusze papieru/brystole,
- komputer z dostępem do Internetu i rzutnik/tablica multimedialna.

Przed lekcją

Poproś uczniów o przeczytanie eseju pt. [Fałszerstwa historyczne w propagandzie komunistycznej](#).

¹ Rodzaj burzy mózgów polegający na stworzeniu 6 zespołów pracujących przez 6 minut. Każdy zespół pracuje oddzielnie nad wybranym zagadnieniem starając się wygenerować jak najwięcej pomysłów. Opracowane listy uzupełnia się w trakcie wspólnej debaty, następnie zespoły znowu rozchodzą się na sesje grupowe. Procedura może być powtarzana wielokrotnie aż do momentu opracowania zadowolającej listy pomysłów.

² Jedną z metod aktywizujących wykorzystywaną podczas zajęć polegającą na tworzeniu przez uczestników plakatu podczas dyskusji/debaty. Jest on graficznym skrótem debaty. Opis metody: <https://www.szkolazklasa.org.pl/wp-content/uploads/2016/11/Metaplan.pdf> [dostęp: 14.12.2020].